

JAVNOFINANČNA GIBANJA

Ministrstvo za finance

Oktober 2023

Vsebina

Javnofinančni podatki	1
Intitucionalno zajetje	2
Sektor država 2022.....	3
Proračunski prihodki in odhodki.....	4
Dolg državnega proračuna	6
Pokojninska blagajna.....	7
Zdravstvena blagajna	8
Proračuni občin.....	9
Konsolidirana globalna bilanca javnega financiranja	11
Konsolidirani izdatki štirih blagajn po COFOG	13
Javnofinančni podatki na ravni sektorja država.....	14
Prihodki sektorja država Q1+Q2 2023	16
Prihodki centralne države Q1+Q2+Q3 2023	16
Prihodki skladov socialne varnosti Q1+Q2+Q3 2023	17
Izdatki sektorja država Q1+Q2 2023.....	18
Izdatki centralne države Q1+Q2+Q3 2023	19
Izdatki skladov socialne varnosti Q1+Q2+Q3 2023	19
Državna poročta	21
Najave objav podatkov.....	22

Javnofinančni podatki

V poročilu Javnofinančnih gibanj so prikazani zbirni četrtletni podatki o realiziranih javnofinančnih tokovih v Republiki Sloveniji kot se v skladu z obstoječim sistemom javnega financiranja oblikujejo in razporejajo skozi štiri blagajne javnih financ (državni proračun, ZPIZ, ZZS in proračuni občin), kar predstavlja konsolidirano globalno bilanco javnega financiranja. Sistem javnih financ v Sloveniji je zasnovan na metodologiji Mednarodnega denarnega sklada; tj. metodologiji za spremljanje državne finančne statistike GFS 1986, ki temelji na ekonomski klasifikaciji javnofinančnih tokov.

Javne finance v najširšem smislu pa združuje sektor država, ki poleg navedenih štirih javnih blagajn vključuje tudi prihodke in odhodke posrednih proračunskih uporabnikov in drugih institucionalnih enot, ki se v skladu z metodologijo ESA in uveljavljeno klasifikacijo institucionalnih sektorjev (SKIS) uvrščajo v sektor država, kot so javni zavodi, skladi, agencije, gospodarske družbe idr. Četrtletne ocene javnofinančnih podatkov na ravni celotnega sektorja država so preračunane v skladu s pravili in smernicami novejšje metodologije GFS 2014, ki omogoča mednarodno primerjavo podatkov. Vsi podatki so prikazani na podlagi denarnega toka oziroma t. i. plačani realizaciji (izjema gospodarske družbe). Podrobneje o virih in metodah izračuna javnofinančnih podatkov najdete na spletni strani Ministrstva za finance pod temo [fiskalna in javnofinančna politika](https://www.gov.si/teme/fiskalna-in-javnofinancna-politika/) (<https://www.gov.si/teme/fiskalna-in-javnofinancna-politika/>).

Državni proračun predstavlja glavni vir štirih blagajn javnih financ in hkrati pomemben del v strukturi celotnih izdatkov sektorja države (38 %). Sestavlja ga 178 neposrednih proračunskih uporabnikov, kot so npr. ministrstva, sodišča, upravne enote, vladne službe idr., ki se financirajo neposredno iz proračuna. Poleg tega pa državni proračun posredno preko odhodkov (transferjev) pomembno vpliva tudi na dinamiko posrednih uporabnikov, ki izvajajo javno službo.

Sklada socialne varnosti predstavljata Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije (ZPIZ) in Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZS); oba v obveznem delu zavarovanja. Ti dve samostojni blagajni javnega financiranja večji del sredstev pridobivata neposredno od zavarovancev v obliki zbranih prispevkov za socialno varnost, del sredstev pa tudi kot transfer iz državnega oz. občinskih proračunov. Pokojninska blagajna izplačuje tudi prispevke za zdravstveno zavarovanje upokojencev, preko transfera v zdravstveno blagajno. Prav tako izplačuje pokojnine, invalidnine in druge transferje, ki zagotavljajo socialno varnost vsem upravičencem. Zdravstvena blagajna poleg kritja stroškov opravljanja javne zdravstvene službe zdravstvenim institucijam (npr. za plače, zdravila, medicinske pripomočke idr.), izplačuje tudi boleznine.

Proračuni občin predstavljajo (konsolidirane) zbirne tokove prihodkov in odhodkov vseh 212 občin skupaj, ki sodijo med neposredne proračunske uporabnike. Iz proračunov občin se neposredno financirajo tudi krajevne in druge lokalne skupnosti.

Ostale enote sektorja država so javni skladi, javne agencije in javni zavodi, ki več kot 50 % svojih odhodkov pokrivajo iz javnofinančnih virov in delujejo na centralni ali lokalni ravni države (večina vrtcev, šol, univerz, bolnišnic, zdravstvenih domov, javnih zavodov s področja kulture, socialnega varstva, raziskovalne dejavnosti idr.). V institucionalni sektor država so po institucionalni klasifikaciji vključene tudi nekatere pravne osebe zasebnega prava, gospodarske družbe (javna podjetja kot netržni proizvajalci), med drugim tudi Kapitalska družba (KAD) v delu, ki pokriva zakonsko obveznost do ZPIZ. Poleg naštetih v sektor država uvrščamo še nekatere dodatne transakcije posebnih skladov oz. enot, ki sicer niso samostojne pravnoorganizacijske oblike (proračunski skladi in rezerva idr.)

Intitucionalno zajetje

Glede na vir financiranja

Neposredni
uporabniki
državnega
proračuna

38 %

Sklada
socialne
varnosti

30 %

Neposredni
uporabniki
proračunov
občin

8 %

Ostale
enote

24 %

Sektor država

2022

100 %

Prihodki 24.814 mio €
Odhodki 26.231 mio €

Primanjkljaj
1.417 mio €

76 %

Konsolidirana bilanca

Primanjkljaj 1.575 mio €

**Centralna
država**
S.1311

54 %

Prih. 14.706 mio €
Odh. 15.879 mio €

Primanjkljaj
1.173 mio €

Proračun

Državni proračun 38 %

Prihodki 12.345 mio €

Odhodki 13.709 mio €

Primanjkljaj 1.364 mio €

Transferi v:

- ZPIZ 1.176 mio €
- Sklade in agencije 64 mio €
- Proračunske sklade 471 mio €
- Javna podjetja 552 mio €
- Javni zavodi 2.719 mio €

Izven-proračunsko

Javni skladi (8): Stanovanjski sklad RS, EKO sklad...

Javni zavodi (309): gimnazije, univerze, bolnišnice, kulturni domovi...

Javne agencije (14)

Javna podjetja (38)

Proračunski skladi in

proračunska rezerva (9)

Pravne osebe zasebnega prava in druge enote

16 %

Prih. 5.826 mio €
Odh. 5.433 mio €

Presežek
393 mio €

**Lokalna
država**
S.1313

16 %

Prih. 4.870 mio €
Odh. 4.973 mio €

Primanjkljaj
103 mio €

Občinski proračuni (212)

8 %

Prihodki 2.786 mio €

Odhodki 2.888 mio €

Primanjkljaj 102 mio €

Transferi v:

- Javne zavode 758 mio €
- Javne sklade 9 mio €
- Druge enote 18 mio €

Javni skladi (9)

Javni zavodi (1.017): vrtci, osnovne šole, zdravstveni domovi...

Javna podjetja (28)

Pravne osebe

zasebnega prava (9)

Druge enote / krajevne in lokalne skupnosti

8 %

**Skladi
socialne
varnosti**
S.1314

30 %

Prih. 10.651 mio €
Odh. 10.792 mio €

Primanjkljaj
141 mio €

ZPIZ 19 %

Prihodki 6.715

Odhodki 6.715

Primanjkljaj 0

Transfer v: → ZZZS 494 mio €

ZZZS 11 %

Prihodki 3.941 mio €

Odhodki 4.050 mio €

Primanjkljaj 109 mio €

Transfer v: → Zavode 2.332 mio €

Javno podjetje

Kapitalska družba, d.d.

Transfer v:

→ ZPIZ 50 mio €

Opombe: Slika prikazuje bilance sektorja država v letu 2022 po denarnem toku in metodologiji GFS 2014 (prva ocena Ministrstva za finance). Ocenjeni transferni tokovi so prikazani na podlagi pravil računovodske konsolidacije oz. po pravilih metodologije GFS 1986. V oklepaju je navedeno št. institucionalnih enot po stanju iz Ajpes registra PRS po posameznih podsektorjih države za leto 2022 (stanje na 31.12.2022). Preračuni v % temeljijo na podlagi bruto zneskov in predstavljajo delež izdatkov posameznih skupin enot ali podsektorjev gledano z vidika vira financiranja.

Proračunski prihodki in odhodki

PRIHODKI

Prihodki državnega proračuna

Davčni prihodki

v tem: dohodnina

DDPO

DDV

trošarine

Nedavčni prihodki

Kapitalski prihodki

Prejete donacije

Transforni prihodki

Prejeta sredstva iz EU

2022 Q1+Q2+Q3	2023 Q1+Q2+Q3	Medl. rast %
Mio €	Mio €	
9.261	9.306	0,5
7.811	7.952	1,8
1.087	1.181	8,6
1.248	1.070	-14,3
3.542	3.681	3,9
1.097	1.248	13,7
591	538	-9,0
149	151	1,2
31	17	-44,2
0,8	22	-
678	627	-7,5

ODHODKI

Odhodki državnega proračuna

Tekoči odhodki

v tem: plače in prispevki

izdatki za blago in storitve

plačila obresti

rezerve

Tekoči transferi

v tem: subvencije

transferi posameznikom
in gospodinjstvom

tekoči transferi občinam

tekoči transferi v sklade
soc. zavarovanja

tekoči transferi v javne
zavode

Investicijski odhodki in transferi

Plačila sredstev v proračun EU

2022 Q1+Q2+Q3	2023 Q1+Q2+Q3	Medl. rast %
Mio €	Mio €	
9.580	10.070	5,1
2.718	2.819	3,7
1.141	1.260	10,4
655	689	5,1
561	589	4,9
360	282	-21,6
5.544	5.792	4,5
441	634	43,7
1.425	1.425	0,1
102	107	5,4
1.161	1.149	-1,0
2.029	2.139	5,5
784	972	24,0
535	487	-9,0

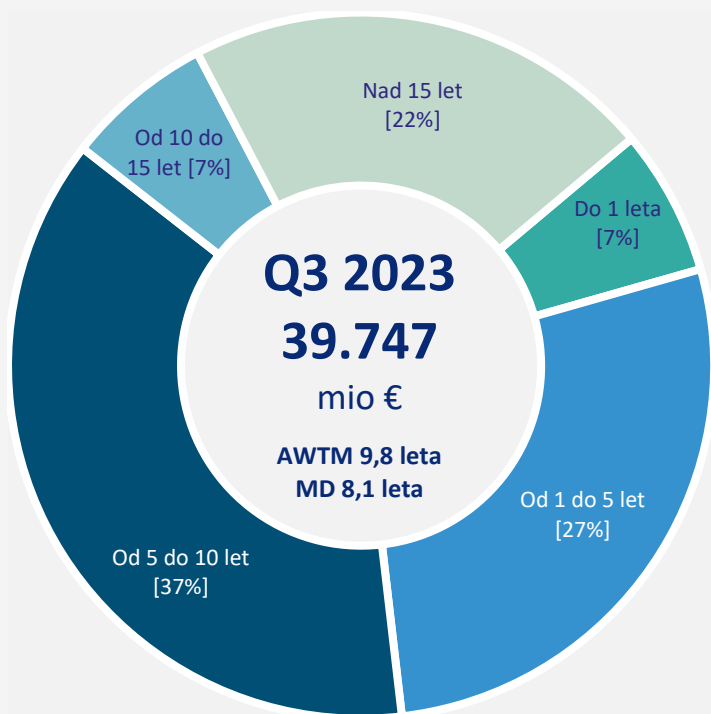
Vir: Ministrstvo za finance.

Prihodki državnega proračuna so v prvih devetih mesecih leta znašali 9.306 mio EUR, kar je za 0,5 % ali 46 mio EUR več kot v enakem obdobju lani. Višina davčnih prihodkov je bila v tem obdobju sicer podobna lanski, spremenila pa se je njihova struktura. Prihodki od davka na dodano vrednost – DDV (največjega davčnega vira) so bili letos višji za slabih 140 mio EUR ali 3,9 %, višji so bili tudi prihodki od trošarin (za 150 mio EUR ali 13,7 %), predvsem kot posledica višjih prihodkov od trošarin na energente na račun prilagajanja trošarin na pogonska goriva in plačil odloženih obrokov trošarin iz preteklih let. Višji so tudi prihodki od dohodnine (za 94 mio EUR ali 8,6 %) kot posledica še vedno ugodnih razmer na trgu dela in visoke zaposlenosti. V prvih treh četrtletjih letos pa so bili nižji prihodki iz naslova davka na dohodke pravnih oseb (DDPO), in sicer za 179 mio EUR ali dobrih 14 %. Nižje prihodke povezujemo predvsem z nižjimi doplačili davčnih zavezancev te dajatve v letošnjem letu za leto 2022. Nedavčni prihodki so se v prvih devetih mesecih letos medletno zmanjšali za 53 mio EUR ali 9 %, predvsem na račun drugačne strukture dolžniških instrumentov in prihodkov iz tega naslova v enakem lanskem obdobju, medtem ko so se prihodki od obresti letos povečali za dobrih 60 mio EUR ali 148 % glede na lani, predvsem na račun višanja obrestnih mer in aktivnega upravljanja z likvidnostnimi sredstvi državnega proračuna. Prihodki iz naslova sredstev EU so bili v letošnjih prvih devetih mesecih za 51 mio EUR ali 7,5 % nižji kot lani, predvsem kot posledica nižjih prihodkov iz naslova strukturnih skladov (za 40 mio EUR ali 15,2 %) in nižjih prihodkov iz naslova Načrta za okrevanje in odpornost (za 68 mio EUR ali slabih 58 %) pri čemer opozarjamo, da se je spremenil Izvedbeni sklep Sveta o odobritvi ocene načrta za okrevanje in odpornost Slovenije in z njim časovnica mejnikov in ciljev, zato medletna primerjava ni mogoča. V tretjem četrtletju letos je bil na Evropsko komisijo oddan drugi zahtevek za izplačilo iz Sklada za okrevanje in odpornost v višini dobrih 147 mio EUR. V tem obdobju se je sicer okrepilo črpanje kohezijskih sredstev (za 37 mio EUR ali slabih 60 %). Do sredine oktobra je bilo tako iz EU finančne perspektive 2014–2020 v državni proračun izplačanih preko 2.592 mio EUR ali 77,7 % vseh dodeljenih sredstev, medtem ko je bilo s strani Evropske komisije potrjenih za 2.969 mio EUR ali 89 % vseh zahtevkov.

Odhodki državnega proračuna so v prvih devetih mesecih letos znašali 10.070 mio EUR kar je za 490 mio EUR ali 5,1 % več glede na enako obdobje lani. K rasti so največ prispevali tekoči transferi, predvsem rast odhodkov za subvencije (za 193 mio EUR ali 43,7 %) kot posledica pomoči države gospodarstvu zaradi energetske krize. Tekoči transferi v javne zavode so bili višji za okoli 110 mio EUR ali 5,5 % predvsem na račun višjih izdatkov za plače, medtem ko so se izdatki za blago in storitve znižali. Rast investicijskih odhodkov in transferov se je v prvih devetih mesecih leta medletno povečala za 188 mio EUR ali 24 % na 972 mio EUR, predvsem na račun novogradenj, rekonstrukcij in adaptacij. Delež EU sredstev je znotraj teh izdatkov predstavljal dobrih 31 % ali 305 mio EUR. Odhodki za plače in prispevke so bili višji za 118 mio EUR ali 10,4 % kot posledica uskladitve vrednosti plačnih razredov v oktobru 2022 ter dviga plač javnim uslužbencev za en plačni razred aprila letos. Zaradi trenda rasti obrestnih mer v evro območju so bila za 28 mio EUR ali 4,9 % višja plačila za obresti. Plačila v proračun EU so bila v prvih devetih mesecih letos za 48 mio EUR ali 9 % nižja, predvsem na račun manj pobranih carin in nižjih plačil iz naslova bruto nacionalnega dohodka. Do konca septembra je bilo iz državnega proračuna, za namene pomoči države ob avgustovskih poplavah, skupno izplačanih okoli 12 mio EUR sredstev, do konca oktobra pa že blizu 330 mio EUR. Dnevno realizacijo izplačil za odpravo posledic poplav z dne 4. 8. je mogoče spremljati na spletni strani: [Slovenijo prizadele najhujše poplave | GOV.SI](https://www.gov.si/zbirke/projekti-in-programi/ukrepi-drzave-za-pomoc-po-poplavah/) (<https://www.gov.si/zbirke/projekti-in-programi/ukrepi-drzave-za-pomoc-po-poplavah/>).

Primanjkljaj državnega proračuna je v devetih mesecih letošnjega leta znašal 764 mio EUR kar je za 444 mio EUR več kot enakem obdobju lani. Razlog za to so višji odhodki državnega proračuna predvsem iz naslova pomoči podjetjem zaradi energetske krize kot tudi višjih investicij in odhodkov za plače.

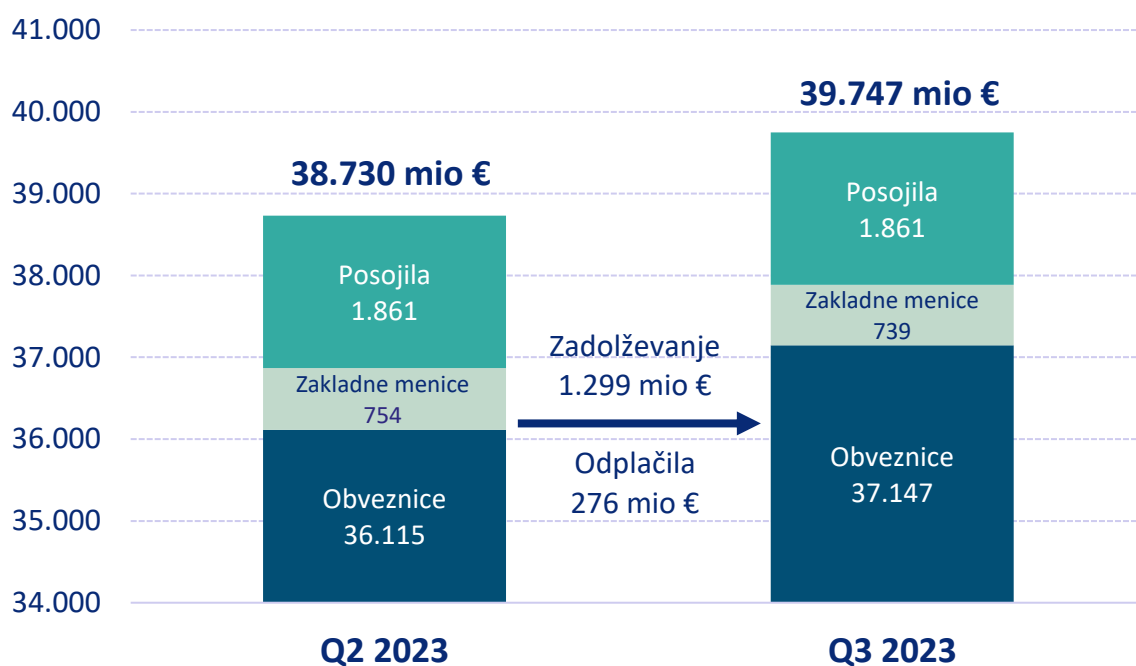
Dolg državnega proračuna

Stanje dolga državnega proračuna se je v tretjem četrtletju povečalo za 1.016 mio EUR oziroma 1,6 % BDP. Dolg se je povečal za 1.299 mio EUR zaradi izdaje USD obveznic in RS92 obveznic ter izdaje tri-, šest- in dvanajstmesečnih zakladnih menic. Dolg se je znižal za 276 mio EUR zaradi odplačila tri-, šest- in dvanajstmesečnih zakladnih menic ter spremembe tečaja valute XDR, v kateri je denominirana zadolžnica BS. V ročnostnem profilu zapadanja odplačil glavnice dolga državnega proračuna ima 28,3 % dolga zapadlost glavnice daljšo od 10 let. Na koncu tretjega četrtletja 2023 znaša povprečni tehtani čas do dospelja (AWTM) 9,8 leta, kar je za 0,2 leta manj kot v prejšnjem četrtletju. Prilagojeno trajanje (MD) se je v enakem obdobju znižalo in znaša 8,1 leta.

Stanje prostih denarnih sredstev državnega proračuna v EUR valuti se je v obravnavanem obdobju zvišalo. Na dan 30. 6. 2023 je znašalo 4.827 mio EUR in na dan 30. 9. 2023 5.847 mio EUR.

Stanje dolga državnega proračuna od 2Q 2023 do 3Q 2023 (mio €)

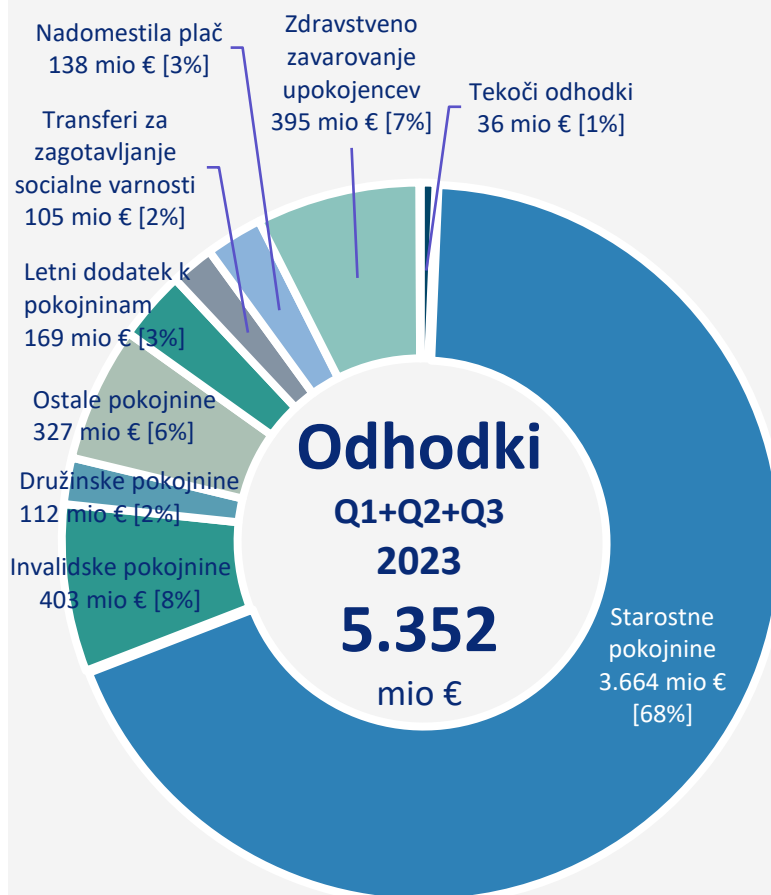
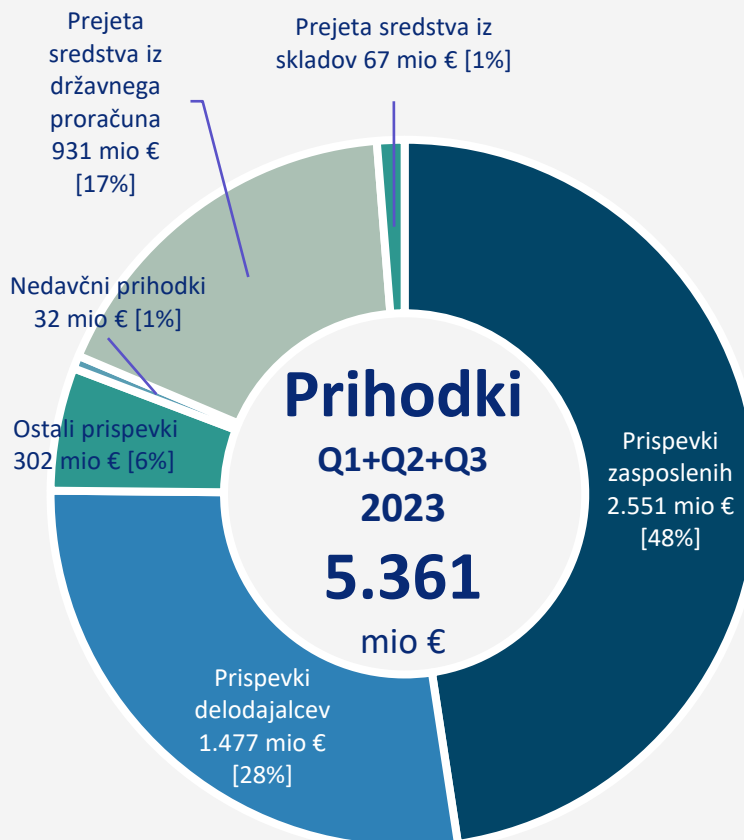
Vir: Ministrstvo za finance.

Pokojninska blagajna

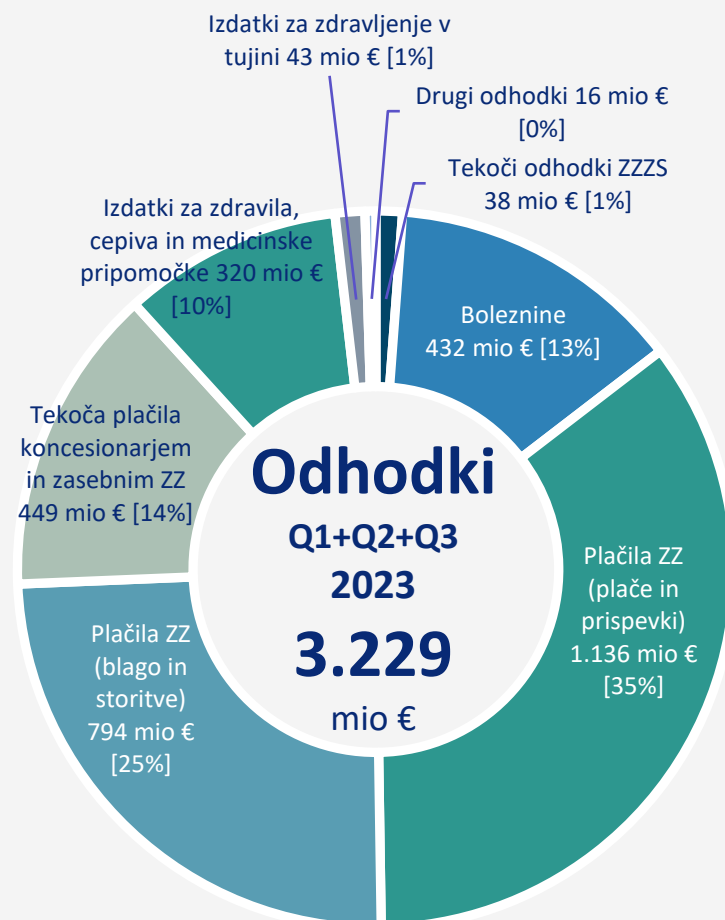
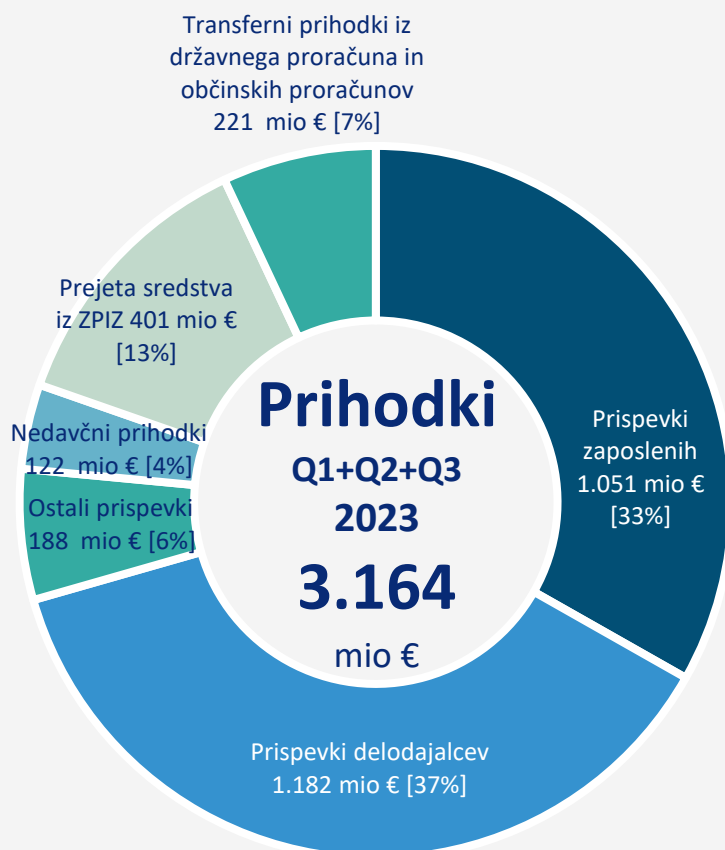
ZPIZ

Skupni prihodki ZPIZ so se prvih treh četrtletjih 2023 glede na enako obdobje 2022 zvišali za 5,6 % in znašali 5.361 mio EUR, pri čemer se glavina nanaša na prihodke od socialnih prispevkov. V prvih treh četrtletjih letos so se ob nadaljnji rasti zaposlenosti in okrepljeni rasti plač prispevki zaposlenih, delodajalcev in ostali skupaj zvišali za 9 % ali 367 mio EUR na 4.330 mio EUR. Transfer iz državnega proračuna pa je v prvih treh četrtletjih letos za 9,4 % ali 96 mio EUR nižji glede na enako obdobje lani, ko so bila s strani državnega proračuna zagotovljena sredstva za izplačilo solidarnostnega dodatka upokojemcem. V okviru omenjenih transferov, je nižja tudi dodatna obveznost proračuna do ZPIZ, ki je namenjena pokrivanju razlike med prihodki zavoda iz prispevkov in iz drugih virov ter odhodki zavoda (162. čl. ZPIZ-2). Pokojninska blagajna je v skladu z 68. čl. ZIPRS2324 v obravnavanem obdobju prejela celotnih 65 mio EUR (za 15 mio EUR več kot leto prej) zakonsko predvidenih sredstev od Kapitalske družbe – KAD.

Skupni odhodki ZPIZ so v prvih treh četrtletjih letos znašali 5.352 mio EUR in so bili glede na prva tri četrtletja lani višji za 5,4 %. Med odhodki so največji oziroma 84-odstotni delež predstavljala sredstva za pokojnine, ki so se glede na enako obdobje lani zvišala za 6,8 % ali 288 mio EUR na 4.506 mio EUR. Povišanje je predvsem posledica februarске redne uskladitve pokojnin za 5,2 %. Starostne pokojnine, ki v strukturi celotnih odhodkov zavoda predstavljajo dobrih 68 %, so se tako v obravnavanem obdobju zvišale za 7,6 % na 3.664 mio EUR. Odhodki za zagotavljanje socialne varnosti so se v primerjavi s prvimi devetimi meseci lani, ko je bil, kot že omenjeno, večji del sredstev namenjen solidarnostnim dodatkom upokojemcem v okviru covid ukrepov, letos znižali. Zaradi višjih pokojnin so bila za 6,8 % višja tudi plačila ZZSZ za prispevke za obvezno zdravstveno zavarovanje upokojemcev in uživalcev nadomestil iz invalidskega zavarovanja, ki so v prvih treh četrtletjih dosegla 395 mio EUR. Stroški delovanja zavoda so bili višji za 7,8 % in so znašali nekaj manj kot 36 mio EUR.

Vir: bilančni podatki ZPIZ.

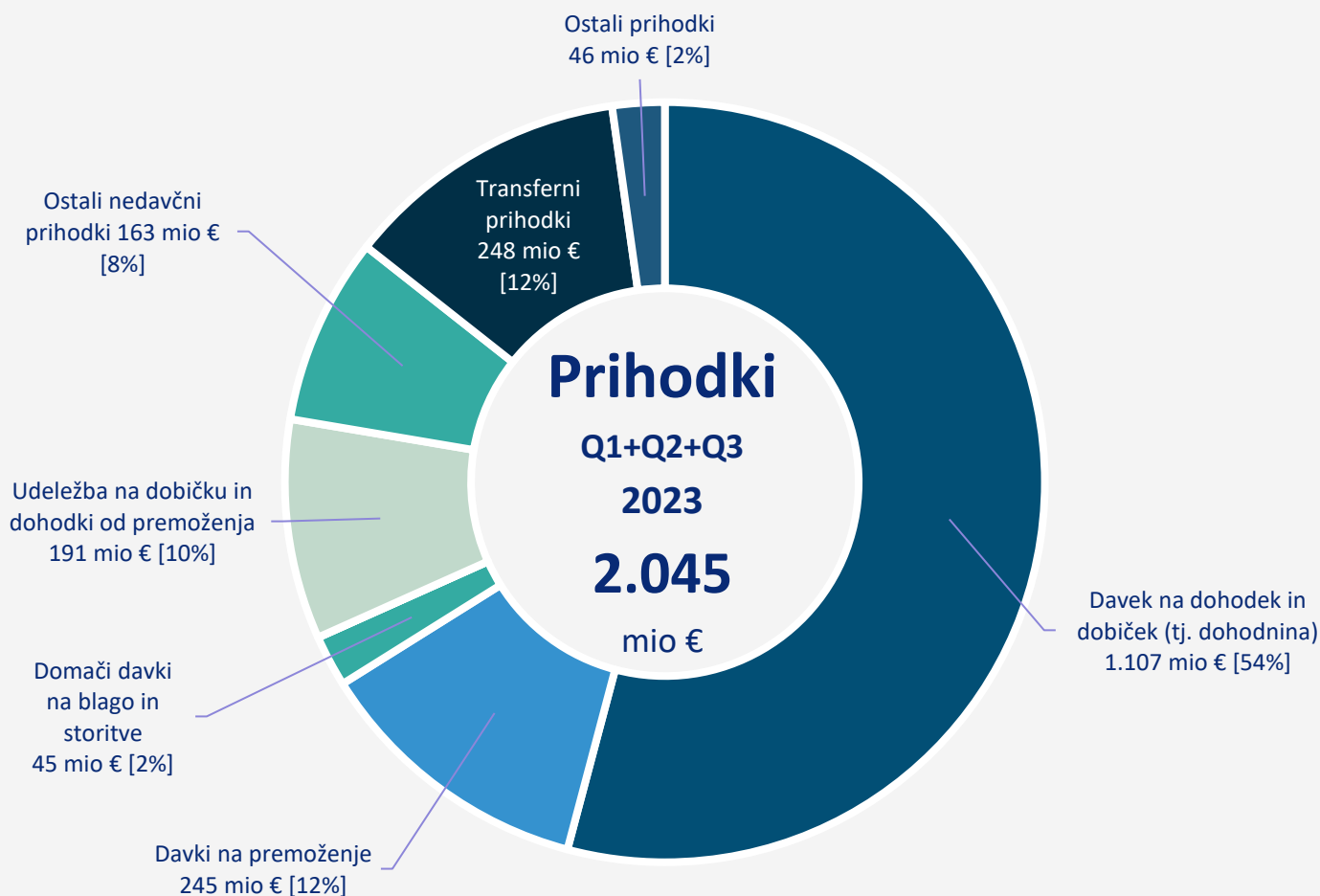
Vir: bilančni podatki ZZZS.

Zdravstvena blagajna ZZZS

Skupni prihodki ZZZS so v prvih treh četrtletjih 2023 znašali 3.164 mio EUR in so bili za 11,9 % ali 337 mio EUR višji kot v primerljivem obdobju predhodnega leta, k čemur so prispevali za 9,4 % višji prilivi od prispevkov za obvezno zdravstveno zavarovanje zavarovancev, ki so v celotni strukturi prihodkov zavoda v obravnavanem obdobju predstavljali dobrih 76 % in skupaj znašali 2.420 mio EUR. Občutneje, in sicer za 60 % ali 83 mio EUR so se zvišali tudi transforni prihodki iz državnega proračuna, ki so bili namenjeni financiranju storitev nad rednim obsegom programa zdravstvene dejavnosti na podlagi 15. člena Zakona o nujnih ukrepih za zagotovitev stabilnosti zdravstvenega sistema (ZNUZSZS) oziroma financiranju povečanih stroškov ZZZS za namene stabilizacije zdravstvenega sistema.

Skupni odhodki ZZZS so bili v prvih treh četrtletjih 2023 višji za 8,8 % glede na enako obdobje lani in so dosegli nekaj manj kot 3.229 mio EUR. V strukturi celotnih odhodkov zavoda, kjer so v obravnavanem obdobju glede na namen porabe največji oziroma 85-odstotni delež predstavljali odhodki za zdravstvene storitve in ostalo zdravstveno dejavnost, so se transferi javnim zdravstvenim zavodom (ZZ) zvišali za 13,8 % na 2.274 mio EUR (v okviru teh za plače in prispevke za 15 %) in tekoča plačila drugim izvajalcem javnih služb za 18 % na 449 mio EUR. K okrepljeni rasti omenjenih transferov so tako med drugim vplivali finančni učinki izvajanja že omenjenega interventnega zakona ZNUZSZS kot tudi dogovorjeni dvigi plač v zdravstvu. Za 13,4 % so se v opazovanem obdobju povečali tudi izdatki za zdravila, cepiva in medicinske pripomočke. Ti so skupaj znašali dobrih 320 mio EUR in predstavljali 10 % vseh odhodkov zavoda. Na drugi strani pa so se v okviru transferov posameznikom in gospodinjstvom za 17,1 % ali skoraj 90 mio EUR na 432 mio EUR znižali izdatki za boleznine (Q1+Q2+Q3 2023: 13 % celotnih odhodkov; Q1+Q2+Q3 2022: 18 %) predvsem zaradi izteka covid ukrepa iz naslova kritja stroškov izolacij v breme ZZZS.

Proračuni občin

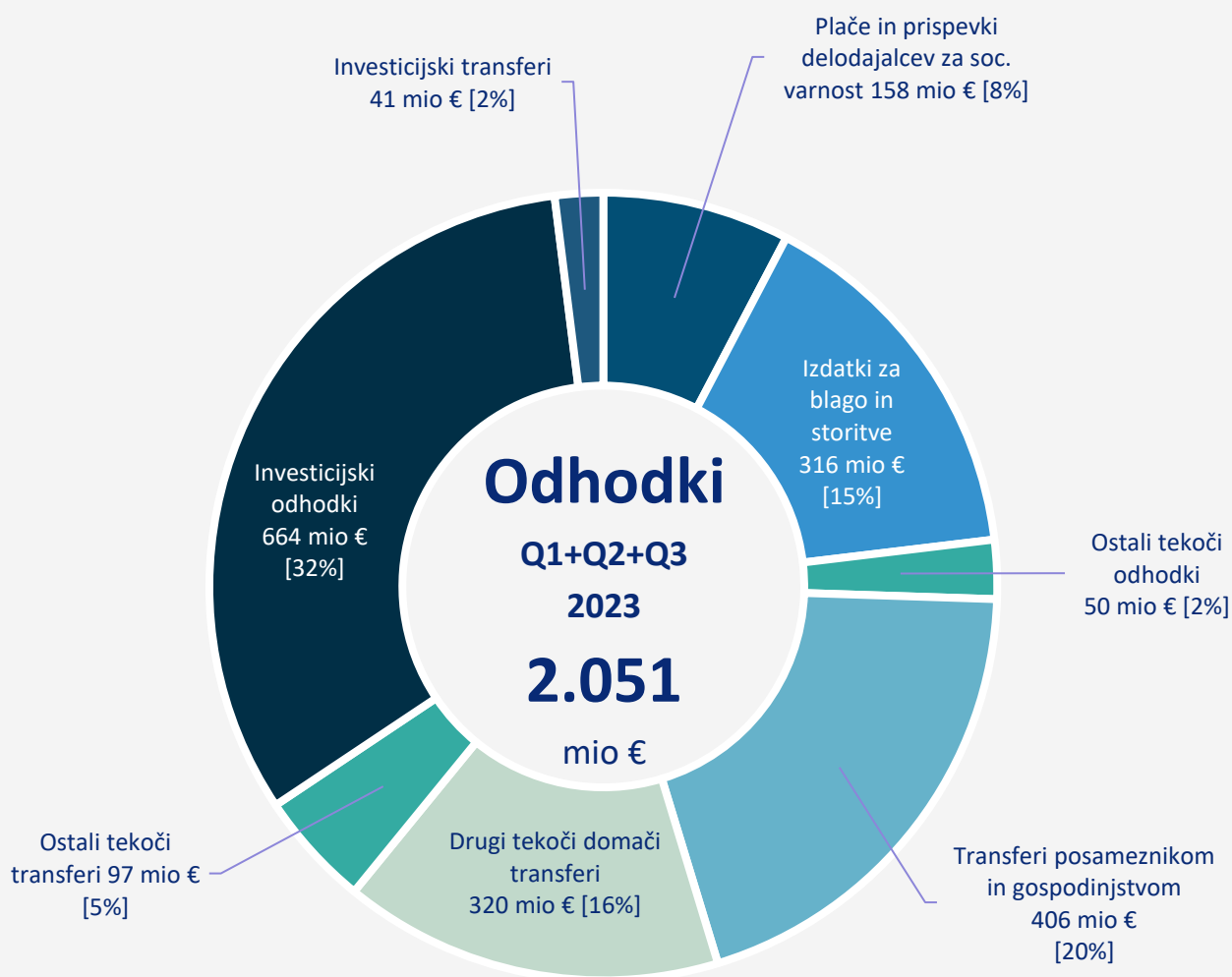
Vir: konsolidirana realizacija proračunov občin in lastni izračuni Ministrstva za finance.

Skupni prihodki občinskih proračunov so v prvih devetih mesecih 2023 znašali 2.045 mio EUR, kar je za skoraj 90 mio EUR ali 4,6 % več kot v enakem obdobju lani. Prihodki iz dohodnine, ki predstavljajo glavni občinski vir, so bili višji za slabih 88 mio EUR ali 8,7 %. Višji so bili tudi prihodki iz davkov na premoženje (za slabih 3 mio EUR ali 1,1 %), kjer največji delež predstavljajo prihodki od nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča pravnih in fizičnih oseb.

Skupni transferni prihodki so se v prvih devetih mesecih letošnjega leta v primerjavi z lanskoletnim obdobjem zvišali za dobrih 10 mio EUR ali 4,2 %, predvsem za investicije in tekočo porabo, hkrati pa so se povečali prihodki iz naslova sredstev EU (za slabih 11 mio EUR ali 19,7 %).

Skupni odhodki občin so v prvih devetih mesecih letos znašali 2.051 mio EUR, kar je za dobrih 172 mio EUR ali 9,2 % več kot v enakem obdobju lanskega leta. Transferi posameznikom in gospodinjstvom so bili višji za dobrih 49 mio EUR ali 13,9%, predvsem na račun plačila razlike med ceno programov v vrtcih in plačili staršev ter regresiranja prevozov v šolo. Tekoči transferi v javne zavode so bili višji za slabih 32 mio EUR ali 14,6 %, zaradi višjih izdatkov za blago in storitve ter plač. Investicijski odhodki, ki predstavljajo največji delež, so se v primerjavi z lanskoletnim obdobjem znižali za dobrih 9 mio EUR ali 1,4 %, predvsem na račun nakupa opreme ter investicijskega vzdrževanja in obnove. Dobrih 66 mio EUR ali 10 % investicijskih odhodkov je bilo financiranih z EU sredstvi.

Občine so v prvih devetih mesecih letos tako ustvarile primanjkljaj prihodkov nad odhodki v višini 5,9 mio EUR, v enakem obdobju lani pa presežek v višini 76 mio EUR.

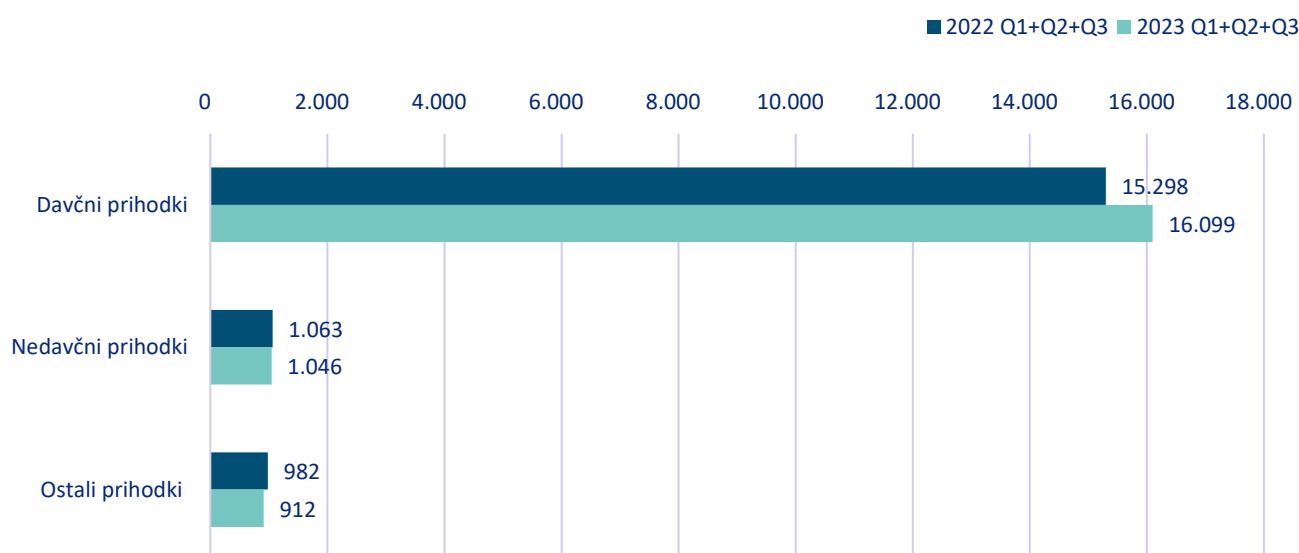

Vir: konsolidirana realizacija proračunov občin in lastni izračuni Ministrstva za finance.

Konsolidirana globalna bilanca javnega financiranja

	2022 Q1+Q2+Q3	2023 Q1+Q2+Q3	Medl. rast %
	Mio €	Mio €	
I. Prihodki	17.342	18.057	4,1
II. Odhodki	17.722	18.882	6,5
III. Primanjkljaj (I.-II.)	-380	-825	-

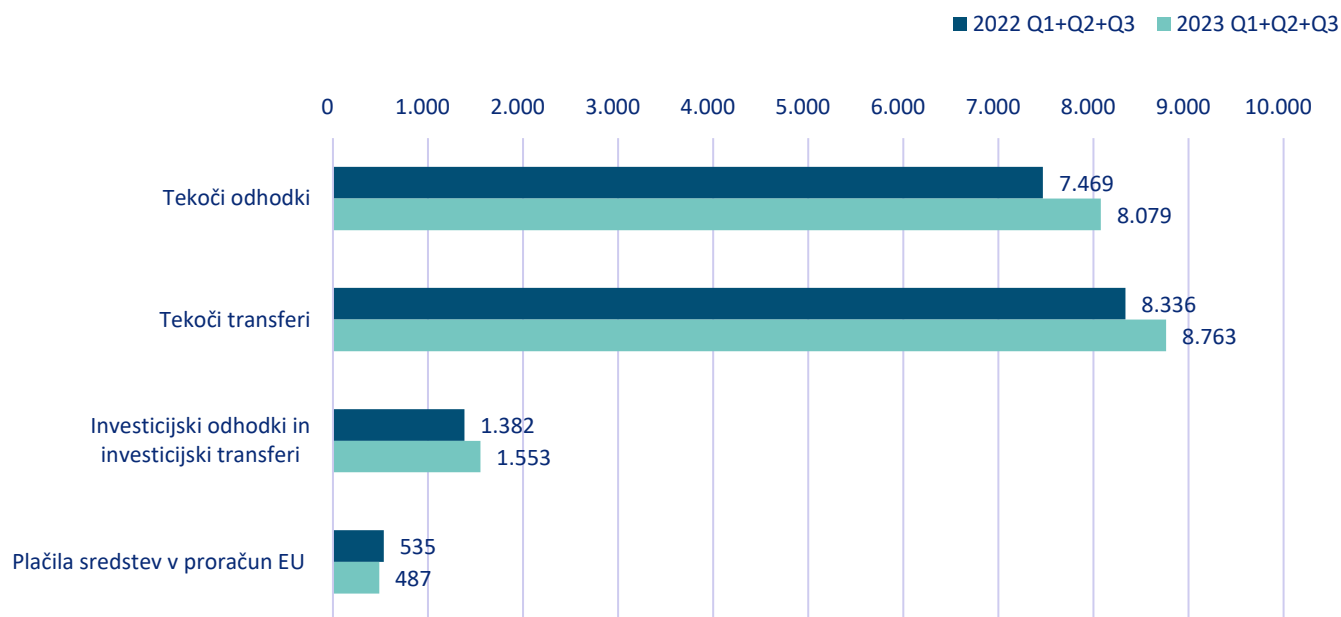
Prihodki prvih treh četrtletij 2023 (mio €)

Vir: ZPIZ, ZZSZ, konsolidirana realizacija proračunov občin in lastni izračuni Ministrstva za finance.

Prihodki konsolidirane bilance javnega financiranja so v prvih devetih mesecih leta 2023 znašali 18.057 mio EUR, kar je za 4,1 % več kot v enakem obdobju lani. K tej rasti so največ prispevali višji davčni prihodki, ki so bili glede na prvih devet mesecev leta 2022 višji za 802 mio EUR ali 5,2 %, v okviru le-teh pa so se največ zvišali prihodki od prispevkov za socialno varnost, za dobrih 578 mio EUR ali 9,3 %. Nedavčni prihodki so bili medletno na podobni ravni, medtem ko so se ostali prihodki znižali za 70 mio EUR ali 7,1 %, predvsem na račun nižjih donacij (v enakem obdobju leta 2022 je ena občina prejela visoko donacijo fizične osebe).

Odhodki prvih treh četrtletij 2023 (mio €)

Vir: ZPIZ, ZZZS, konsolidirana realizacija proračunov občin in lastni izračuni Ministrstva za finance.

Odhodki konsolidirane bilance javnega financiranja so v prvih devetih mesecih letošnjega leta znašali 18.881 mio EUR ali 6,5 % več kot v enakem obdobju lani. Na rast odhodkov so najbolj vplivali tekoči odhodki, ki so se povečali za slabih 610 mio EUR ali 8,2 %. Odhodki za tekoče transfere so bili višji za dobrih 427 mio EUR ali 5,1 %. Investicije in investicijski transferi so se povečali za nekaj manj kot 171 mio EUR ali 12,4 %, medtem ko so bila plačila v proračun EU medletno nižja za 48 mio EUR ali 9 %.

Saldo konsolidirane bilance javnega financiranja je tako v prvih devetih mesecih leta 2023 znašal -825 mio EUR, v enakem lanskem obdobju pa -380 mio EUR.

Konsolidirani izdatki štirih blagajn po COFOG

		2022 Q1+Q2+Q3	2023 Q1+Q2+Q3
COFOG koda		Mio €	Mio €
	Skupaj	17.754	18.937
01	Javna uprava	2.245	2.254
02	Obramba	454	526
03	Javni red in varnost	637	697
04	Ekonomске dejavnosti	1.895	2.091
05	Varstvo okolja	271	362
06	Stanovanjske dejavnosti	189	207
07	Zdravstvo	2.895	3.075
08	Rekreacija, kultura in religija	410	477
09	Izobraževanje	2.065	2.239
10	Socialna varnost	6.690	7.007

Opomba: Pri prikazu izdatkov po klasifikaciji COFOG se konsolidacija opravi na strani izdatkov, zato se prikaz nekoliko razlikuje od podatkov v tabeli na str. 11. Vir: izračuni Ministrstva za finance (podatki za leto 2022 in 2023 so preliminarni).

V preglednici so predstavljeni konsolidirani izdatki štirih blagajn javnega financiranja po namenih, kot jih določa klasifikacija funkcij države (COFOG). Največ izdatkov štirih blagajn javnega financiranja je bilo v devetih mesecih letos namenjenih socialni varnosti (37 %), zdravstvu (16,2 %), izobraževanju (11,8 %) ter javni upravi (11,9 %), ki jim sledijo izdatki za ekonomske dejavnosti (11 %).

V obdobju prvih treh četrtletij 2023 so se glede na enako obdobje lani povečali strukturni deleži izdatkov za ekonomske dejavnosti (0,4 %), varstvo okolja (0,4 %), obrambo (0,2 %) izobraževanje (0,2 %), rekreacijo, kulturo in religijo (0,2 %) ter javni red in varnost (0,1 %). Spremembe v strukturi izdatkov po posameznih oddelkih klasifikacije COFOG so med drugim posledica ukrepov za odpravljanje posledic posameznih kriz.

Javnofinančni podatki na ravni sektorja država

2022 Q1+Q2	2022 Q3	2022 Q4	2023 Q1+Q2	Medl. rast %
---------------	------------	------------	---------------	-----------------

Sektor država (S.13)

Mio €

Skupaj prihodki (prilivi)	12.407	6.074	6.333	12.889	3,9
Skupaj izdatki (odlivi)	12.636	6.305	7.291	13.443	6,4
Presežek/primanjkljaj po denarnem toku	-229	-230	-958	-554	-

Lokalna država (S.1313)

Mio €

Skupaj prihodki (prilivi)	2.293	1.197	1.379	2.457	7,1
Skupaj izdatki (odlivi)	2.232	1.208	1.533	2.469	10,6
Presežek/primanjkljaj po denarnem toku	61	-10	-154	-12	-

2022 Q1+Q2+Q3	2022 Q4	2023 Q1+Q2+Q3	Medl. rast %
------------------	------------	------------------	-----------------

Centralna država (S.1311)

Mio €

Skupaj prihodki (prilivi)	11.029	3.677	11.314	2,6
Skupaj izdatki (odlivi)	11.385	4.494	12.228	7,4
Presežek/primanjkljaj po denarnem toku	-356	-817	-914	-

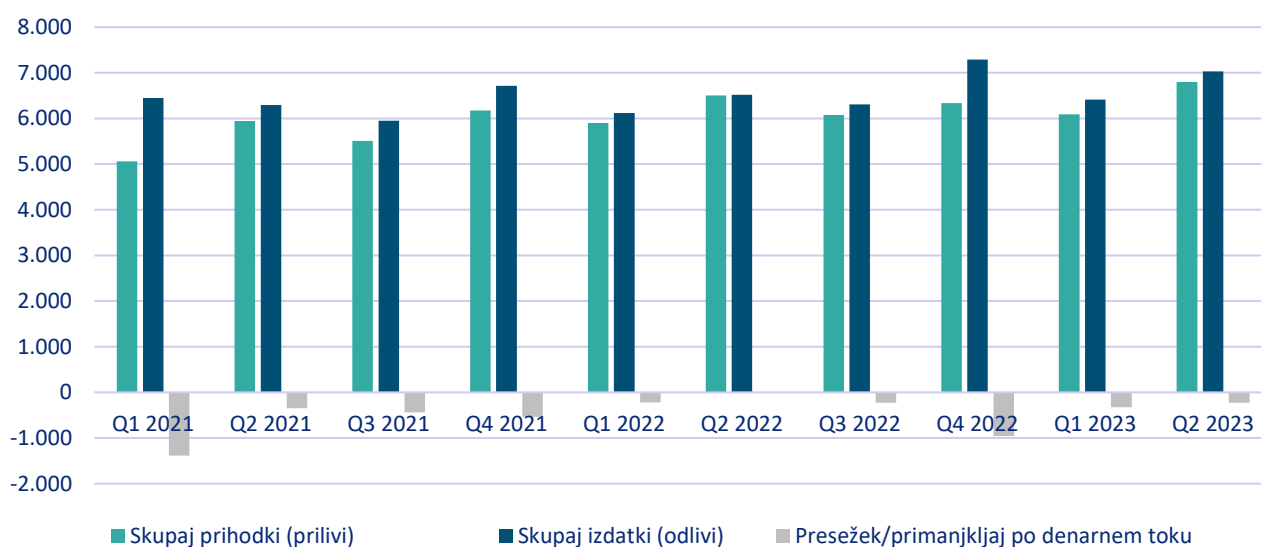
Skladi socialne varnosti (S.1314)

Mio €

Skupaj prihodki (prilivi)	7.890	2.761	8.505	7,8
Skupaj izdatki (odlivi)	8.045	2.747	8.585	6,7
Presežek/primanjkljaj po denarnem toku	-155	13	-79	-

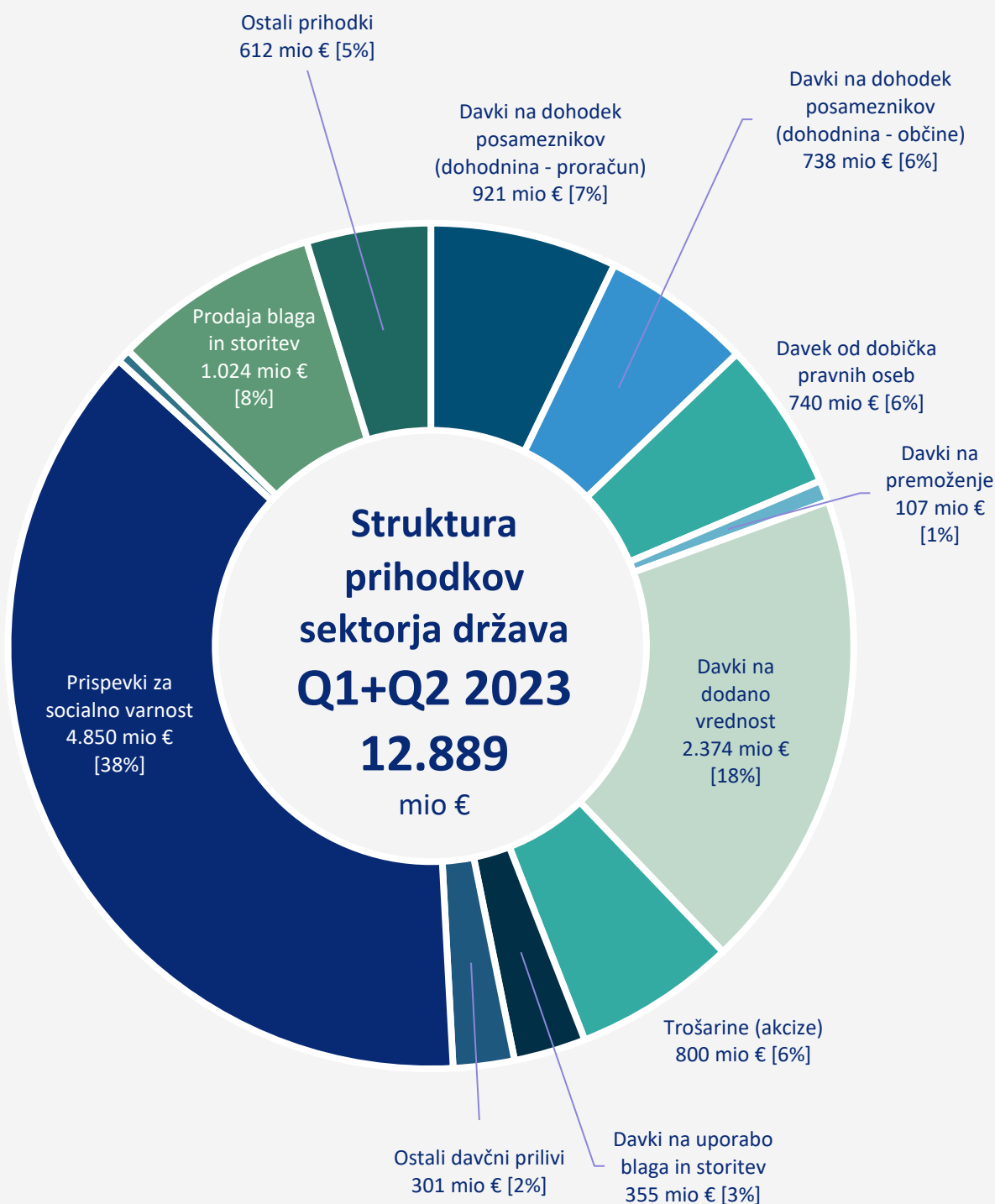
Vir: izračuni Ministrstva za finance.

Prihodki, izdatki in saldo sektorja država od 1Q 2021 do 2Q 2023 (mio €)

Vir: izračuni Ministrstva za finance.

Sektor država je v drugem četrtletju letošnjega leta ustvaril 231 mio EUR primanjkljaja (glej graf na str. 14), saj so prihodki rasli počasneje (4,5 % rast) kot izdatki, ki so se v primerjavi z drugim četrtletjem lani povečali za 7,9 %. V prvi polovici letošnjega leta je tako primanjkljaj sektorja država znašal 554 mio EUR. Gledano po podsektorjih so vsi podsektorji države v drugem četrtletju letos zabeležili negativni saldo; največjega centralna država, in sicer 157 mio EUR, nadalje lokalna država (61 mio EUR) in skladi socialne varnosti (13 mio EUR).

Vir: izračuni Ministrstva za finance (ocena za prvi dve četrtletji 2023).

Prihodki sektorja država Q1+Q2 2023

Rast prihodkov sektorja država (S.13) se je nadaljevala tudi v drugem četrtletju 2023, ko smo zabeležili 4,5 % rast glede na enako četrtletje lani. Tako so prihodki sektorja država v tem času znašali 6.802 mio EUR. Skupaj so se prihodki v prvi polovici letošnjega leta glede na prvo polletje lani povečali za 3,9 % oziroma za 483 mio EUR na 12.889 mio EUR. Glavni pospeševalec rasti v okviru prihodkov predstavljajo prispevki za socialno varnost, ki so se po 9,5 % rasti v prvem četrtletju, v drugem četrtletju povečali za 10,3 % glede na enako četrtletje lani. Tako so skupaj socialni prispevki, pobrani v državnem proračunu in obeh skladih socialne varnosti, v prvi polovici tekočega leta dosegli 4.850 mio EUR, kar je za 438 mio EUR več kot v enakem obdobju lani. Njihovo rast še vedno pospešujejo ugodna gibanja na trgu dela (zmerna rast delovno aktivnega prebivalstva, padajoča brezposelnost, visoka rast povprečnih mesečnih plač) v opazovanem obdobju. Delež prispevkov v celotnih prihodkih sektorja država znaša 38 %.

Transforni prihodki so bili bistveno nižji v primerjavi s prvim polletjem lani; znašali so 67 mio EUR, kar je za 121 mio EUR manj. Glavni razlog so nižji prihodki iz evropskega sklada za okrevanje in odpornost, ter v manjši meri predčasno izplačilo evropskih kmetijskih subvencij upravičencem glede na njihov priliv v državni proračun iz evropskih kmetijskih skladov.

Po deležu največji del prihodkov sektorja država predstavljajo davčni prihodki (49 %), ki so se v drugem letošnjem četrtletju glede na enako četrtletje lani zmanjšali za 2,2 % na 3.386 mio EUR. V prvi polovici leta pa so še vedno zabeležili rast v višini 1,2 % na račun visoke rasti v prvem četrtletju; tako so davčni prihodki v prvi polovici leta znašali 6.336 mio EUR, in so bili za 72 mio EUR višji kot v prvi polovici lanskega leta. Znotraj davčnih prihodkov so se v prvih dveh četrtletjih 2023 povečali vsi pobrani davki, razen davki na dohodek in dobiček, ki so se znižali za 5,1 % na račun manj pobranega davka od dohodka pravnih oseb oziroma nižjega poročila le-tega za preteklo obdobje v drugem četrtletju leta (padec DDPO-ja za 21,3 % oziroma za 201 mio EUR glede na prvo polletje lani). Rast pobranega neto DDV-ja se počasi umirja na račun nižje rasti končne potrošnje oziroma se je le-ta v mesecu junija skrčila. Na drugi strani prihodki iz naslova trošarin nadalje rastejo, tako so se ti povečali za 20,3 %, tako na račun dviga trošarine na količino, kot tudi odloženih ter obročnih plačil iz preteklih obdobj.

Drugi prihodki so se v prvi polovici leta povečali za 6,1 % na 1.636 mio EUR. Povečale so se vse komponente omenjenega agregata, glavna med njimi – tj. prodaja blaga in storitev je zabeležila minimalno rast (0,4 %), omenjeno generirajo javni zavodi, gospodarske družbe, javne agencije ter občine v okviru tržne in netržne prodaje blaga in storitev.

Prihodki centralne države Q1+Q2+Q3 2023

V prvih treh četrtletjih leta so se prihodki centralne države (S.1311) povečali za 2,6 %, in sicer na 11.314 mio EUR, ter so bili tako višji za 285 mio EUR glede na enako obdobje lani. K omenjeni rasti so največ prispevali pobrani davki na blago in storitve, ki so se povečali za 5,1 % na 5.738 mio EUR, vendar se trend rasti le-teh, gledano po četrtletjih, umirja – v tretjem četrtletju so se ti povečali za 4,1 % glede na enako obdobje lani, pri tem so se prihodki iz naslova DDV-ja povečali za 3,4 %, iz naslova trošarin pa za 3,6 %. Davki na blago in storitve predstavljajo 51 % celotnih prihodkov centralne države. V okviru

davčnih prihodkov v prvih treh četrtnetjih še vedno beležimo padec davkov na dohodek in dobiček, in sicer za 3,8 %. Ti so znašali 2.250 mio EUR in so bili za 89 mio EUR nižji kot enako obdobje lani. Na podlagi četrtnetne dinamike pa so se v tretjem četrtnetju, po 18,2-odstotnemu padcu v drugem četrtnetju zaradi nižjega poročuna, omenjeni davki okrepili za 19,8 %. Tako lahko predvidevamo, da bodo po vsej verjetnosti davki na dohodek in dobiček dosegli oziroma presegli raven iz leta 2022, ko je ta znašala 3.159 mio EUR. Skupaj so se davčni prihodki v prvih treh četrtnetjih letos povečali za 2,4 % na 8.059 mio EUR, in predstavljajo 71 % celotnih prihodkov. Transferni prihodki so znašali 1.654 mio EUR in so višji za 2,8 % oziroma 45 mio EUR glede na enako obdobje lani. K porastu so pozitivno prispevali višji transferi iz ZZZS blagajne enotam, ki so v sektorju centralna država, največ bolnicam, in sicer za opravljanje javne zdravstvene službe – ti so se povečali za skoraj 14 %. Negativno pa so k rasti prispevali priliv iz evropskega sklada za okrevanje in odpornost, ki so bili letos v opazovanem obdobju nižji kot lani. Drugi prihodki so se skupaj povečali za 2,9 % na 1.527 mio EUR, v okviru katerih so porasli prihodki od premoženja ter drugi transferi in donacije, medtem ko so se prihodki od prodaje blaga in storitev skrčili na nekaj manj kot 850 mio EUR. Skupaj drugi prihodki predstavljajo 14 % celote.

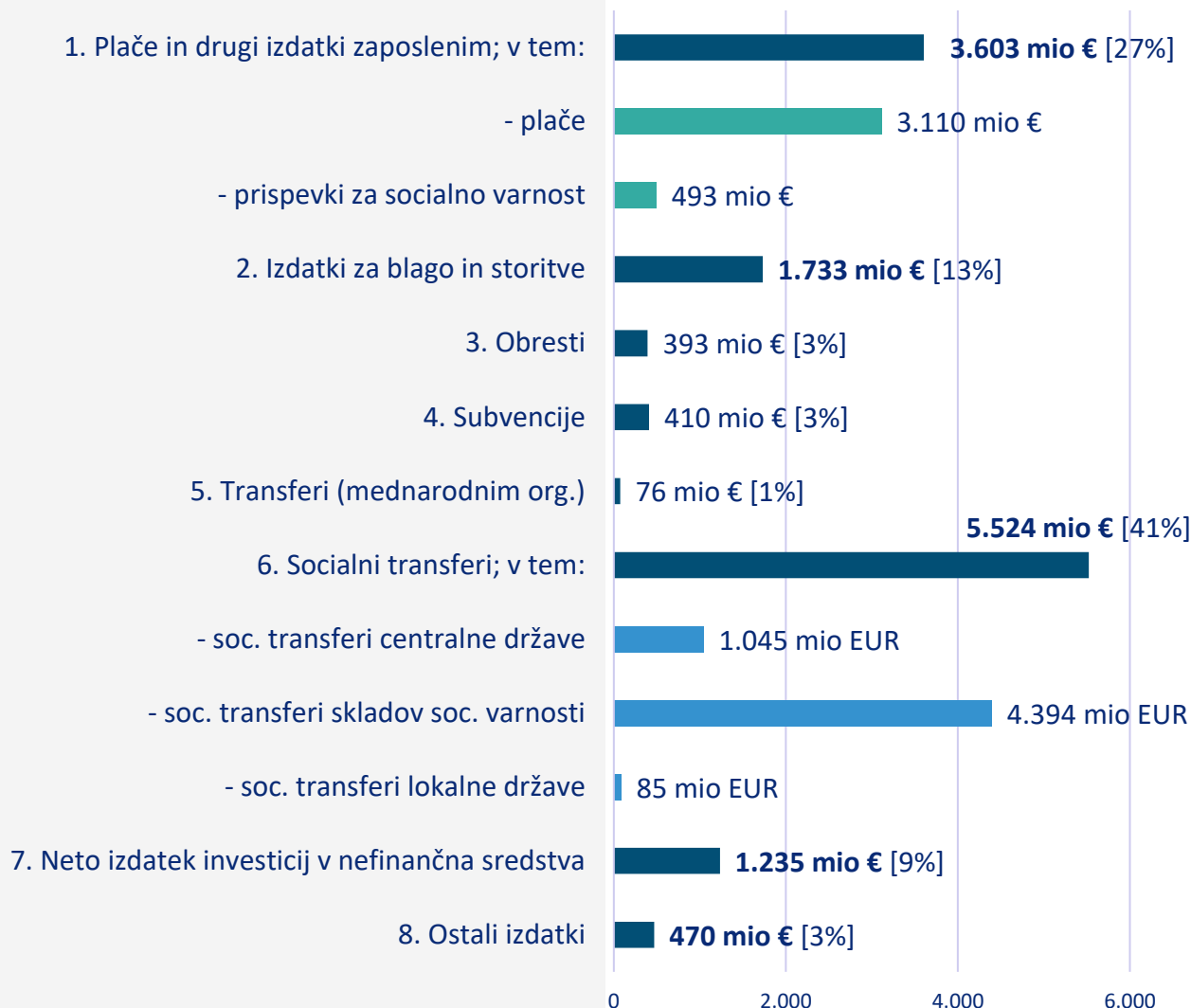
Prihodki skladov socialne varnosti Q1+Q2+Q3 2023

Prihodki skladov socialne varnosti (S.1314) so v prvih treh četrtnetjih letos znašali 8.505 mio EUR in bili za 7,8 % ali 615 mio EUR višji glede na prva tri četrtnetja 2022. Prispevki za socialno varnost, ki se vplačujejo v pokojninsko in zdravstveno blagajno so bili medletno višji za 10,2 % ali nekaj manj kot 670 mio EUR. V prvih devetih mesecih leta pa so bili transferni prihodki skladov nižji za 6,7 % (okoli 78 mio EUR), na kar so vplivali predvsem nižji transferni prihodki iz državnega proračuna v pokojninsko blagajno zaradi izteka dodatka upokojencem v okviru covid ukrepov; prav tako pa je bila v obravnavanemu času letos za približno 30 mio EUR nižja tudi dodatna obveznost državnega proračuna do ZPIZ. K zvišanju drugih prihodkov, ki so bili v prvih treh četrtnetjih letos medletno višji za 15,8 % oziroma okoli 25 mio EUR, pa so prispevali predvsem za 13,3 % (okoli 8 mio EUR) višji prihodki od udeležbe na dobičku oziroma prihodki od premoženja ter za 22,6 % (okoli 19 mio EUR) višji drugi prihodki, predvsem iz naslova dogovora o ceni in povračilu stroškov za zdravila med ZZZS in farmacevtskimi družbami zlasti v drugem četrtnetju letošnjega leta.

Izdatki sektorja država

Q1+Q2 2023

13.443 mio €

Vir: izračuni Ministrstva za finance (ocena za prvi dve četrletji 2023).

V drugem četrletju letos so celotni izdatki sektorja država (S.13) znašali 7.033 mio EUR in so se glede na enako četrletje lani ponovno povečali, tokrat za 7,9 % ali 516 mio EUR. Tako so se v prvi polovici letošnjega leta povečali za 6,4 % na 13.443 mio EUR. Nadalje pospešeno rastejo sredstva za zaposlene, ki so se v drugem četrletju povečala za 10,8 %, posledično so se sredstva namenjena za plače in druge izdatke zaposlenim v prvi polovici letos povečala za 10,1 % oziroma za 331 mio EUR na 3.603 mio EUR, in predstavljajo približno 27 % vseh izdatkov sektorja država. Visok trend rasti omenjenih izdatkov gre pričakovati tudi v prihodnje. Visoko rast so beležile tudi investicije, ki so se v prvi polovici leta povečale za 23,5 % na 1.235 mio EUR, le-te so dodatno financirane tudi iz evropskih skladov. Izdatki za investicije tako predstavljajo 9 % celotnih izdatkov. Izdatki za subvencije so se v prvi polovici letos povečali za 6,4 % na 410 mio EUR; na rast imajo velik vpliv izplačila pomoči podjetjem iz naslova draginje in energetske krize. Največji izdatki po deležu – socialni transferi (41 % celotnih izdatkov) so se povečali za 3,1 % na 5.524 mio EUR. Glavnino povečanja so predstavljale neto pokojnine, ki so se povečale za 6,8 % na 2.997 mio EUR.

Izdatki za obresti v drugem četrtnem letu so znašali nekaj manj kot 22 mio EUR, tako so skupaj s prvim letošnjim četrtnem letu znašali 393 mio EUR in predstavljali okoli 3 % v celotnih izdatkih sektorja država. Potrebno je poudariti, da se glavna izdatkov za obresti generira v prvi in tretji četrtini leta. Obresti so se v prvi polovici leta glede na enako obdobje lani skupaj povečale za 10,2 %. Izdatki za blago in storitve so se po padcu v prvem četrtnem letu, v drugem zvišali, in sicer za 9,6 % glede na drugo četrtno leto lani, tako so skupaj v prvi polovici leta dosegli 1.733 mio EUR, kar je približno 58 mio EUR več kot lani. Ti predstavljajo skoraj 13 % celotnih izdatkov sektorja država.

Izdatki centralne države Q1+Q2+Q3 2023

Izdatki centralne države (S.1311) so v tretjem četrtnem letu 2023 nadaljevali z rastjo – ta je bila 9,6 % glede na tretje četrtno leto lani. Celotni izdatki centralne države so v prvih treh četrtnih letih leta znašali 12.228 mio EUR in so bili za 843 mio EUR višji. Povečali so se za 7,4 % v primerjavi z enakim obdobjem lani. Visoka rast sredstev za zaposlene se nadaljuje v tretjem četrtnem letu, ta je tokrat znašala 12,5 %, medtem ko je bila v prvih dveh četrtnih letih 8,3 % oziroma 10,7 %. Skupaj so se v treh četrtnih letih omenjeni izdatki povečali za 10,5 % oziroma za 314 mio EUR na 3.312 mio EUR, kar predstavlja 27 % celotnih izdatkov centralne ravni. Subvencije so se v prvih treh četrtnih letih leta okrepile za 32,9 % na 654 mio EUR zaradi pomoči gospodarstvu iz naslova druginje in energetske krize. Transferni izdatki so ostali na približno podobni ravni kot lani v enakem obdobju; znašali so 2.300 mio EUR, pri tem sta sklada za socialno varnost skupaj prejela nižji znesek transferov kot lani v enakem obdobju, in sicer 1.062 mio EUR. Tako kot transferni izdatki, so tudi socialni transferi ostali na približno enaki ravni – znašali so 1.531 mio EUR. Visoka rast (8,7 % rast) vmesne porabe se je nadaljevala tudi v tretjem četrtnem letu, tako so se izdatki za material in storitve v prvih treh četrtnih letih leta skupaj zvišali za 4,1 % oziroma za 75 mio EUR na 1.897 mio EUR in predstavljajo 16 % celotnih izdatkov. Neto investicije so se v prvih treh četrtnih letih zvišale za 23,4 % oziroma 228 mio EUR in dosegle 1.201 mio EUR. Po visoki rasti v drugem četrtnem letu (53,1 % rast), ki je bila posledica visokega izdatka za nakup transportne opreme, je ta v tretjem četrtnem letu znašala 8,2 %. Povečali so se investicijski izdatki za vse vrste investicij.

Centralna država je tako v opazovanem obdobju po denarnem toku zabeležila primanjkljaj v višini 914 mio EUR, torej za 558 mio EUR več kot enakem obdobju lani.

Izdatki skladov socialne varnosti Q1+Q2+Q3 2023

Skupni izdatki skladov socialne varnosti (S.1314) so se v prvih treh četrtnih letih leta zvišali za 6,7 % oziroma okoli 540 mio EUR in dosegli nekaj manj kot 8.585 mio EUR. Socialni transferi za zagotavljanje socialne varnosti, ki so v prvih devetih mesecih leta predstavljali 76 % vseh izdatkov skladov socialne varnosti, so se medletno zvišali za 4,7 % ali dobrih 290 mio EUR na skoraj 6.512 mio EUR. V okviru teh so se povečali zlasti izdatki za pokojnine, nadomestila plač iz invalidskega zavarovanja ter izdatki za zdravila, medtem ko so se nadomestila plač iz obveznega zdravstvenega zavarovanja (bolezni) znižala glede na enako obdobje lani, ko je bil večji del izdatkov namenjen kritju stroškov covid izolacij v breme ZZS. V prvih treh četrtnih letih letošnjega leta so rasla tudi plačila koncesionarjem in zasebnim zdravstvenim zavodom. Za 13,8 % ali 235 mio EUR so se v obravnavanem obdobju zvišali tudi transferi drugim enotam države, ki so bili namenjeni predvsem pokrivanju stroškov za opravljene zdravstvene storitve javnih zavodov. Ti so znašali okoli 1,9 mrd EUR; v okviru teh so se za 13,9 % povečali transferi

javnim zavodom za stroške dela in za 13,5 % transferi za vmesno porabo javnih zavodov, ki so se deloma okrepili tudi na račun visoke inflacije.

Skladi socialne varnosti so tako v prvih treh četrtletjih tekočega leta zabeležili primanjkljaj prihodkov nad odhodki v višini 79 mio EUR, k čemur je prispeval zlasti primanjkljaj zdravstvene blagajne (ZZZS).

Državna poročstva

Stanje poroštev Republike Slovenije

	2022 Q1	2022 Q2	2022 Q3	2022 Q4	2023 Q1	2023 Q2	2023 Q3	Medl. rast %
Mio €								
Skupaj vsa poročstva	4.661	4.560	4.478	4.520	4.425	4.212	4.188	-6,5

razdelitev glede na institucionalno razdelitev kreditorejmalca

Mio €								
Javne nefinančne družbe	1.946	1.885	1.825	2.015	1.896	1.710	1.667	-8,6
Institucije in organi EU	1.643	1.656	1.669	1.638	1.655	1.635	1.659	-0,6
Javne družbe, ki sprejemajo vloge, razen centralne banke	669	669	669	669	669	669	669	-
Državni skladi	262	216	190	50	48	46	43	-77,1
Države članice EU	88	88	88	88	88	88	88	-
Nacionalne zasebne nefinančne družbe	31	25	18	41	52	48	46	149,9
Nefinančne družbe pod tujim nadzorom	10	9	8	8	7	6	6	-29,7
Druge enote centralne države	6	6	5	5	5	5	4	-19,8
Države nečlanice in mednarodne organizacije, ki niso rezidenčne v EU	3	3	3	4	4	4	4	13,0
Gospodinjstva	2	1	1	1	1	1	1	18,8
Ostalo	1	0	0	0	0	0	0	-86,7

razdelitev po naslovu zadolžitve

Mio €								
Kratkoročni notranji dolgovi	-	-	-	255	187	36	35	100
Dolgoročni notranji dolgovi	1.012	913	867	700	687	661	648	-25,2
Kratkoročni zunanji dolgovi	-	-	-	-	-	-	-	-
Dolgoročni zunanji dolgovi	3.649	3.647	3.611	3.565	3.551	3.515	3.505	-2,9

Opomba: medletna primerjava (rast v %) primerja podatke stanja državnih poroštev konec tretjega četrletja 2023 gleda na stanje poroštev konec tretjega četrletja 2022. Vir: izračuni Ministrstva za finance.

Stanje državnih poroštev se je v obdobju od 30. 9. 2022 do 30. 9. 2023 znižalo za 290 mio EUR in na dan 30. 9. 2023 znaša 4.188 mio EUR. V strukturi po naslovu zadolžitve znaša delež državnih poroštev za notranje dolgove konec septembra 2023 16,3 % in za zunanje dolgove 83,7 %.

Najave objav podatkov

Četrtna objava	Obdobje poročanja	Datum objave
April 2023	Q1 2023	28. april 2023
Julij 2023	Q1+Q2 2023	31. julij 2023
Oktober 2023	Q1+Q2+Q3 2023	30. oktober 2023
Januar 2024	Q1+Q2+Q3+Q4 2023	31. januar 2024

Fotografija na naslovnici: Zodar/Shutterstock.com

Fotografija na str. 2: 4045/Shutterstock.com

